

ROMÂNIA
CURTEA DE CONTURI
CAMERA DE CONTURI HARGHITA
Piața Libertății nr. 5, cam. 401, cod 530140,
Miercurea-Ciuc,
Telefon: 0266372.066; Fax: 0266372.252
e-mail: ccharghita@rcc.ro

RAPORT PRIVIND FINANȚELE PUBLICE LOCALE PE ANUL 2008 **la nivelul județului Harghita**

I. Structura și execuția bugetului pe ansamblul județului Harghita pe anul 2008

Bugetul general pe ansamblul județului Harghita cuprinde totalitatea veniturilor și cheltuielilor: bugetelor locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și județului (bugetul propriu); bugetelor instituțiilor publice finanțate din venituri proprii și subvenții din bugetele locale; bugetelor instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii; bugetul împrumuturilor externe și interne; bugetul fondurilor externe nerambursabile; precum și veniturile și cheltuielile evidențiate în afara bugetelor locale.

În anul 2008, unitățile administrativ-teritoriale și instituțiile publice din subordinea acestora și-au desfășurat activitatea pe baza bugetelor de venituri și cheltuieli aprobate în conformitate cu prevederile Legii nr. 388/2007 și Legii nr. 273/2006, cu modificările și completările ulterioare.

Integrarea eficientă și operativă a finanțelor publice în viața economică a unităților administrativ-teritoriale - în sensul satisfacerii unor nevoi socio-economice, repartizarea veniturilor publice pe baza unor principii și reguli echitabile (cu ajutorul impozitelor și taxelor, al alocațiilor bugetare, creditelor, împrumuturilor etc.), realizarea unor obiective economico-financiare, - pot fi îndeplinite numai prin intermediul unor importante funcții ale finanțelor publice, și anume: *funcția de repartiție și funcția de control*.

Din această perspectivă, a principiilor și regulilor ce guvernează finanțele publice în general și cele locale în special, activitatea Camerei de Conturi Harghita a urmărit, în principal, verificarea modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale bugetelor locale, precum și modul de gestionare a patrimoniului public al unităților administrativ-teritoriale din cadrul județului.

Situația sintetică a execuției bugetare pe ansamblul județului, la nivelul veniturilor și plăților realizate, se prezintă în tabelul de mai jos:

- mii lei -

Nr. crt.	Bugete	Venituri (încasări)	Cheltuieli (plăți)	Excedent/ Deficit
1	Bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, județelor	632.898	592.164	+40.734
2	Bugetele instituțiilor publice finanțate din venituri proprii și subvenții din bugetele locale	20.095	20.081	+14
3	Bugetele instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii	29.144	27.329	+1.815
4	Bugetele împrumuturilor externe și interne	-	29.022	-
5	Bugetele fondurilor externe nerambursabile	39.152	34.044	+5.108
6	Veniturile și cheltuielile evidențiate în afara bugetului local	53.863	56.984	-3.121

Tabelul nr.1. – Structura execuției bugetului pe ansamblul județului Harghita pe anul 2008

I. Execuția sintetică a veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale pe anul 2008

Situația sintetică a execuției veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale, pe ansamblul județului Harghita, este prezentată în tabelele nr. 2, 3 și 4:

1. Veniturile bugetelor locale

- mii lei -

Nr. crt.	Categorii de venituri	Prevederi bugetare anuale definitive	Drepturi constatate	Încasări	% din prevederi
1.	Venituri din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte, alte venituri	101.316	98.903	75.722	74,7
2.	Cote defalcate din impozitul pe venit	129.649	128.316	128.316	99,0
3.	Sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată	361.058	355.430	355.430	98,4
4.	Subvenții primite de la bugetul de stat și de la alte bugete	97.964	73.625	73.430	75,0
	TOTAL VENITURI	689.987	656.274	632.898	91,7

Tabelul nr.2. – Execuția veniturilor bugetelor locale pe anul 2008

Potrivit datelor centralizate de Direcția Generală a Finanțelor Publice a județului Harghita, prevederile bugetare anuale definitive la venituri au însumat **689.987 mii lei**, iar încasările realizate s-au cifrat la **632.898 mii lei** - reprezentând **91,7 %** din prevederi. În cifre absolute există o nerealizare de **57.089 mii lei**.

Din analiza datelor de execuție a veniturilor bugetelor locale pe ansamblul județului, se degajă următoarele aspecte:

- prevederile bugetare definitive la **veniturile din impozite, taxe, contribuții, alte venituri** s-au realizat în proporție de 74,7%, nerealizările, în cifre absolute fiind de: 25.594 mii lei. Cele mai semnificative nerealizări s-au localizat la: *impozite și taxe clădiri persoane juridice; impozit taxă pe teren; impozit pe mijloace de transport persoane juridice și venituri din concesiuni și închirieri;*

- față de nivelul drepturilor constatate, încasările la **veniturile din impozite, taxe, contribuții, alte venituri** s-au realizat în proporție de 76,6%, nerealizările, în cifre absolute fiind de: 23.181 mii lei. Cele mai semnificative nerealizări s-au localizat la: *impozite și taxe clădiri persoane juridice (6.195 mii lei); impozit taxă pe teren persoane juridice (1.151 mii lei); impozit pe mijloace de transport (3.453 mii lei) și venituri din amenzi, penalități și confiscări (4.036 mii lei);*

- **veniturile curente programate** au fost încasate în procent de 94,7% (nerealizare de: 31.233 mii lei), din care: *veniturile fiscale* în proporție de 97,7% (nerealizare de: 12.625 mii lei), iar *veniturile nefiscale* în proporție de 56,2% (nerealizare de: 18.608 mii lei).

Nerealizarea prevederilor bugetare la venituri fiscale se datorează - în proporție de 61% - fundamentării nerealiste a *impozitelor și taxelor pe bunuri și servicii*, unde a existat o diferență neîncasată de: 7.662 mii lei. În cadrul veniturilor nefiscale, nerealizări mai semnificative s-au localizat la *diverse venituri* (11.084 mii lei) și la *transferuri voluntare, altele decât subvențiile* (4.015 mii lei);

- **veniturile din capital programate** au fost realizate numai în proporție de 53,5% (nerealizare de: 1.321 mii lei), aceasta datorită, în principal, nerealizării prevederilor bugetare la *venituri din vânzarea unor bunuri aparținând domeniului privat al unităților administrativ-teritoriale;*

- **subvențiile** s-au încasat în proporție de 75,0%. Față de prevederile bugetare definitive, nu s-au încasat, în total, subvenții în sumă de 24.534 lei.

Trebuie relevat faptul că ponderea cea mai mare în veniturile totale, realizate pe ansamblul județului, o reprezintă *veniturile fiscale* (84,3%), iar în cadrul acestora, *sume defalcate din TVA* au o pondere de 66,6%.

În ansamblul bugetelor locale, la nivelul județului, ponderea veniturilor proprii încasate reprezintă un procent de numai 32,0% din totalul veniturilor.

Gradul de colectare a *veniturilor proprii* ale bugetelor locale, pe ansamblul județului și pe categorii de bugete - în anul 2008 -, potrivit datelor de execuție bugetară, este prezentat în tabelul de mai jos:

-mii lei-

Nr. Crt.	Denumirea categoriilor de bugete locale	Venituri proprii		% 3/2
		Prev. definitive	Încasări	
0.	1.	2.	3.	4.
1.	TOTAL BUGETE, din care:	225.639	202.727	89,8
1.	Consiliul Județean (buget propriu)	31.744	32.142	101,3
2.	Municipii	105.662	93.999	89,0
3.	Orașe	20.113	15.506	77,1
4.	Comune	68.120	61.080	89,7

Tabel nr. 3. - Gradul de colectare a veniturilor proprii

Analizând datele din tabelul de mai sus, se constată următoarele:

- *în cifre relative* - veniturile proprii realizate, comparativ cu prevederile definitive înscrise în bugetele locale, se situează între 77,1% (bugetele orașelor) și 101,3 % (bugetul județului – activitatea proprie), față de 89,8% înregistrat pe total județ;

- *în cifre absolute* - nerealizarea prevederilor bugetare privind veniturile proprii ale județului Harghita se cifrează la: 22.911 mii lei. Cele mai însemnate nerealizări privesc veniturile proprii ale bugetelor municipiilor (11.662.349 lei), urmată de cele din bugetele comunelor (7.039.293 lei). Veniturile proprii nerealizate la nivelul bugetelor definitive pe anul 2008, în cazul municipiilor, reprezintă 51% din totalul nerealizărilor la nivel județean.

2. Cheltuielile bugetelor locale

- mii lei -

Nr. crt.	Categorii de cheltuieli	Prevederi bugetare anuale definitive	Angajamente bugetare	Plăți efectuate	% din prevederi
1.	Cheltuieli de personal	273.155	269.333	259.088	94,8
2.	Bunuri și servicii	125.469	111.410	105.925	84,4
3.	Subvenții	16.105	16.037	15.861	98,5
4.	Transferuri	17.940	16.867	16.767	93,5
5.	Asistență socială	46.799	41.888	41.482	88,6
6.	Alte cheltuieli	8.906	8.466	8.318	93,4
7.	Fond de rezervă	2.798	264	-	-
8.	Cheltuieli de capital	193.442	149.854	140.433	72,6
9.	Dobânzi	3.820	3.394	3.343	87,5
10.	Operațiuni financiare	1.553	1.018	947	61,0
	TOTAL CHELTUIELI	689.987	618.531	592.164	85,8

Tabelul nr. 4. – Execuția cheltuielilor bugetelor locale pe anul 2008 în structura economică

a) Din analiza datelor de execuție a cheltuielilor bugetelor locale, la nivelul județului Harghita, se constată că nivelul plăților efectuate în cursul anului 2008 s-a cifrat la 592.164 mii lei, care, față de creditele bugetare definitive, reprezintă 85,8%. În acest context, nerealizarea prevederilor bugetare definitive s-a cifrat la 97.823 mii lei. Execuția bugetară, pe ansamblul bugetelor locale din județul Harghita, s-a încheiat cu un excedent de 40.734 mii lei, ceea ce reprezintă un procent de 6,4% din veniturile totale încasate.

a.1) Din analiza plăților efectuate în structura lor funcțională, se constată că ponderea cea mai mare o au plățile pentru: *Învățământ* (38%), respectiv *Servicii și dezvoltare publică* (14%).

Cheltuielile efective s-au situat la un nivel de 530.620 mii lei, fiind sub nivelul creditelor bugetare definitive (689.987 mii lei) și al angajamentelor bugetare (618.531 mii lei). De asemenea, **plățile efectuate** s-au încadrat - atât pe total, cât și în structură funcțională - în nivelul creditelor bugetare definitive, precum și al angajamentelor legale.

Comparând nivelul plăților efectuate - 592.164 mii lei - cu cel al cheltuielilor efective - 530.620 mii lei -, se observă că acestea din urmă sunt sub nivelul plăților anuale. În structura funcțională a acestor plăți și cheltuieli, se constată că apar 2(două) situații:

- **capitole unde cheltuielile efective au fost mai mari decât plățile efectuate**, la: „*Autorități publice și acțiuni externe*” (+5.211mii lei), respectiv „*Asigurări și asistență socială*” (+807 mii lei). Cauzele acestor diferențe se regăsesc, în principal, în: diminuarea stocului de la începutul anului la diferite materiale consumabile, bonuri de valoare; evidențierea unor lucrări în continuare dar nedecontate; trecerea pe cheltuieli a obiectelor de inventar scoase din folosință; înregistrarea cheltuielilor cu salariile din decembrie 2008 și care au fost achitate în ianuarie 2009 etc.;

- **capitolele de cheltuieli unde plățile efectuate sunt mai mari decât cheltuielile efective**, la: „*Învățământ*” (+10.303 mii lei) și „*Acțiuni economice*” (+18.572 mii lei). Această situație este justificată prin: plata unor angajamente legale nedecontate la 31.12.2007 (evidențiate în soldul conturilor de *Furnizori, Creditori* la sfârșitul anului 2007); achiziționarea și decontarea prin plăți a unor materiale, obiecte de inventar evidențiate în conturile contabile de stocuri etc.;

a.2) Din analiza plăților efectuate în structura lor economică, se constată că ponderea cea mai mare o au cheltuielile de personal, cu 43,7% din totalul plăților efectuate în anul 2008. Cheltuielile de capital au avut o pondere de 23,7% din totalul plăților de casă efectuate pe ansamblul bugetelor locale. De altfel, la această categorie de cheltuieli se constată cea mai mare nerealizare în cifre absolute - față de prevederile bugetare definitive -, respectiv de 53.009 mii lei.

b) Analizând gradul de autofinanțare al cheltuielilor bugetare din venituri proprii, s-a constatat că la nivelul județului, acesta se situează la 34,2%, - prezentând o creștere semnificativă față de realizările exercițiului bugetar al anului 2007.

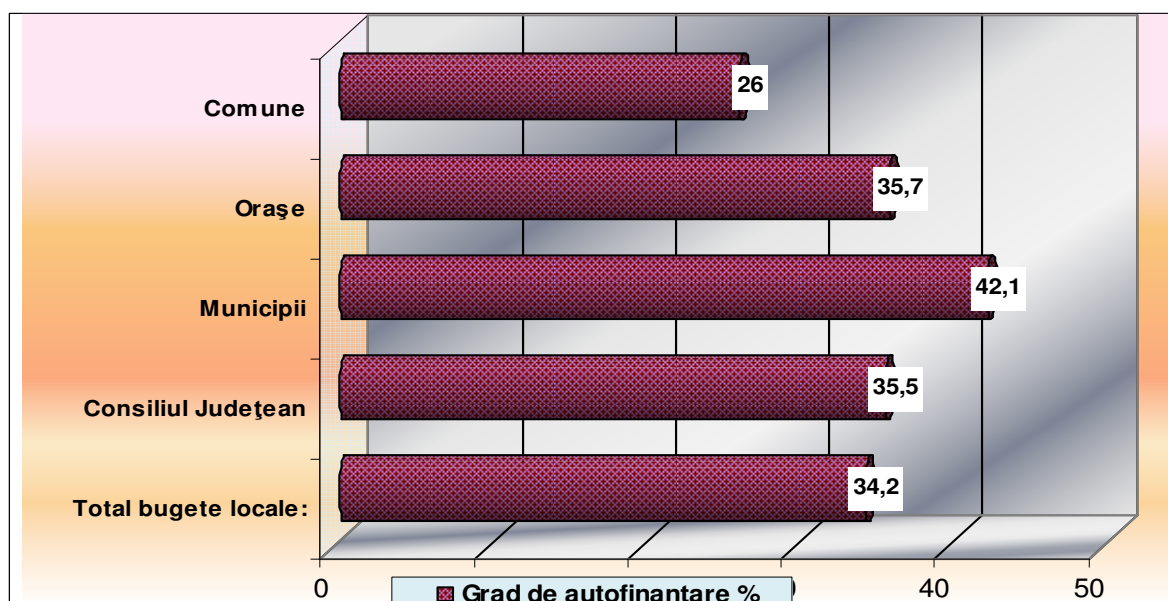
Trebuie remarcat faptul că există o evoluție favorabilă la toate categoriile de bugete. Creșterile procentuale cele mai semnificative se localizează în: *bugetul propriu al consiliului județean* (6,6%), respectiv în *bugetul orașelor* (2,8%). Cel mai înalt nivel al gradului de autofinanțare a cheltuielilor bugetare, din venituri proprii, s-a realizat în cazul *municipiilor*, unde s-a atins un procent de 42,1%.

Evoluția gradului de autofinanțate a cheltuielilor din venituri proprii - pe anul 2008 comparativ cu anul 2007 - este prezentată în tabelul și graficul de mai jos:

- mii lei -

Denumirea categoriilor de bugete locale	Realizări efective 2007			Realizări efective 2008		
	Plăți efectuate	Venituri proprii	Grad de autofin. %	Plăți efectuate	Venituri proprii	Grad de autofin. %
0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Total bugete, din care:	496.934	160.727	32,3	592.164	202.727	34,2
I. Consiliul județean	84.808	24.504	28,9	90.590	32.142	35,5
II. Municipii	189.203	76.160	40,3	223.106	93.999	42,1
III. Orașe	33.477	11.020	32,9	43.468	15.506	35,7
IV. Comune	189.446	49.043	25,9	235.000	61.080	26,0

Tabelul nr.5. - Gradul de autofinanțare a cheltuielilor bugetare

Grafic nr.1. - Gradul de autofinanțare a cheltuielilor bugetare

III. Prezentarea rezultatelor activității Camerei de Conturi desfășurate la nivelul județului

1. Informații relevante cu privire la rezultatele activității Camerei de Conturi

În cursul anului 2009, Camera de Conturi Harghita, potrivit Programului de activitate a Curții de Conturi pe anul 2009, a desfășurat un număr de **26 de acțiuni**, din care: **23 acțiuni de audit financiar** și **3 acțiuni tematice de control**. În urma desfășurării acțiunilor de **audit financiar, s-au acordat 2 certificate de conformitate**, reprezentând **8,7%** din totalul conturilor auditate. La restul entităților verificate au fost constatate abateri de la legalitate și regularitate.

Ca urmare a acțiunilor de audit financiar și de control, au fost întocmite un număr de 51 acte de control/audit: 23 rapoarte de audit; 3 rapoarte de control; 24 procese-verbale de constatare și 1 proces-verbal de constatare distinct încheiat ca urmare a existenței unor indicii că abaterile constatate au fost săvârșite cu încălcarea legii penale.

Pentru valorificarea abaterilor, neremediate în totalitate în perioada controlului/auditului, au fost emise un număr de 19 decizii, prin care s-au dispus 64 de măsuri.

Situația actelor de control/audit și de valorificare a constatărilor este prezentată în tabelul de mai jos:

Indicatori	Total	din care:		
		Audit financiar	Acțiuni de control	Audit de performanță
1. Acțiuni desfășurate	26	23	3	0
2. Certificate de conformitate	2	2	0	0
3. Acte întocmite pentru acțiuni finalizate	51	44	7	0
4. Decizii emise	19	16	3	0
5. Decizii contestate	6	6	0	0
6. Măsuri dispuse prin decizii	64	56	8	0
7. Verificarea modului de îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii	23	17	6	0

Tabelul nr. 6. – Situația actelor de control/audit și de valorificare a constatărilor

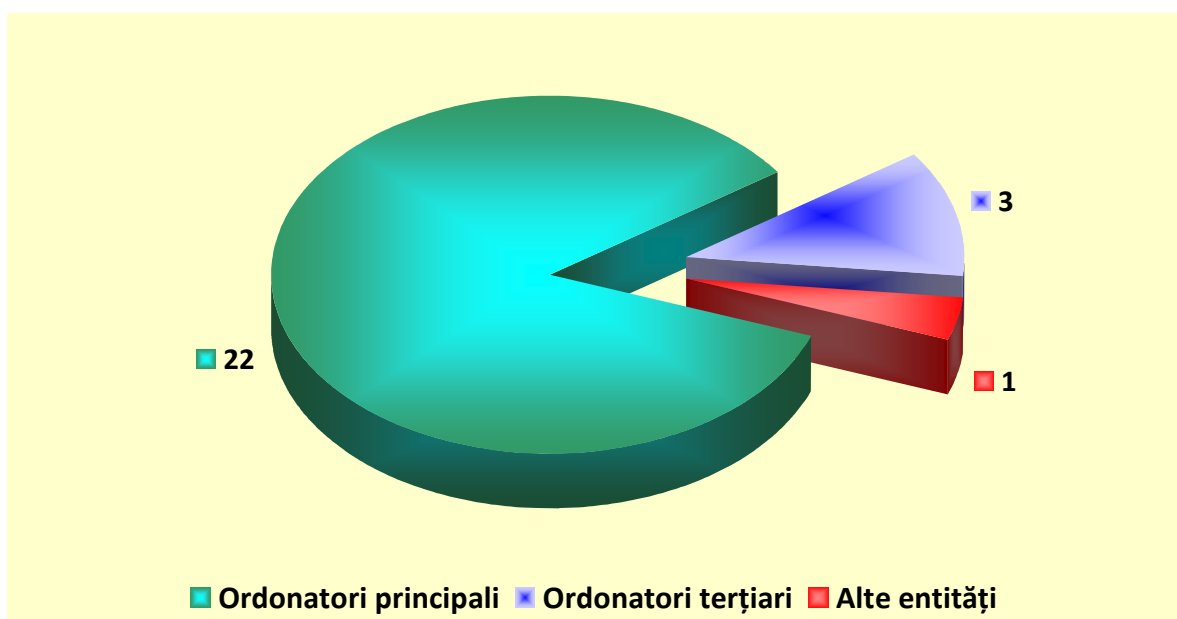
2. Categoriile de entități verificate la nivelul județului

Pentru realizarea obiectivelor acțiunilor de control/audit efectuate în anul 2009, au fost supuse verificării un număr de 26 de entități publice de interes local, respectiv 11% din totalul de 236 de entități existente în aria de competență a Camerei de Conturi Harghita.

Situația entităților verificate, pe categorii, este prezentată în tabelul și graficul de mai jos:

Nr. crt.	Categoriile de entități verificate	Entități existente	Entități verificate	%
1	Ordonatori de credite la nivelul județului, din care:	140	25	17,9
1.1	ordonatori principali de credite, din care:	68	22	32,4
	- Consilii județene	1	1	100,0
	- Primării municipale	4	3	75,0
	- Primării orășenești	5	2	40,0
	- Primării comunale	58	16	27,6
1.2	ordonatori secundari de credite	0	0	0,0
1.3	ordonatori tertiar de credite	72	3	4,1
2	Regii autonome de interes local	0	0	0,0
3	Societăți comerciale de interes local	24	1	4,2
	TOTAL GENERAL:	236	26	11,0

Tabelul nr. 7. – Categoriile de entități publice verificate

Graficul nr. 2. – Categoriile de entități publice verificate

IV. Principalele constatări rezultate din acțiunile de audit/control desfășurate la nivelul județului

Ca urmare a acțiunilor de control/audit desfășurate la ordonatorii de credite ai bugetelor locale și la o societate comercială de interes local, au fost constatate o serie de abateri de la legalitate și regularitate, care au generat: fie venituri suplimentare cuvenite bugetelor publice, fie prejudicii patrimoniale sau au influențat calitatea gestiunii economico-financiare a entităților verificate.

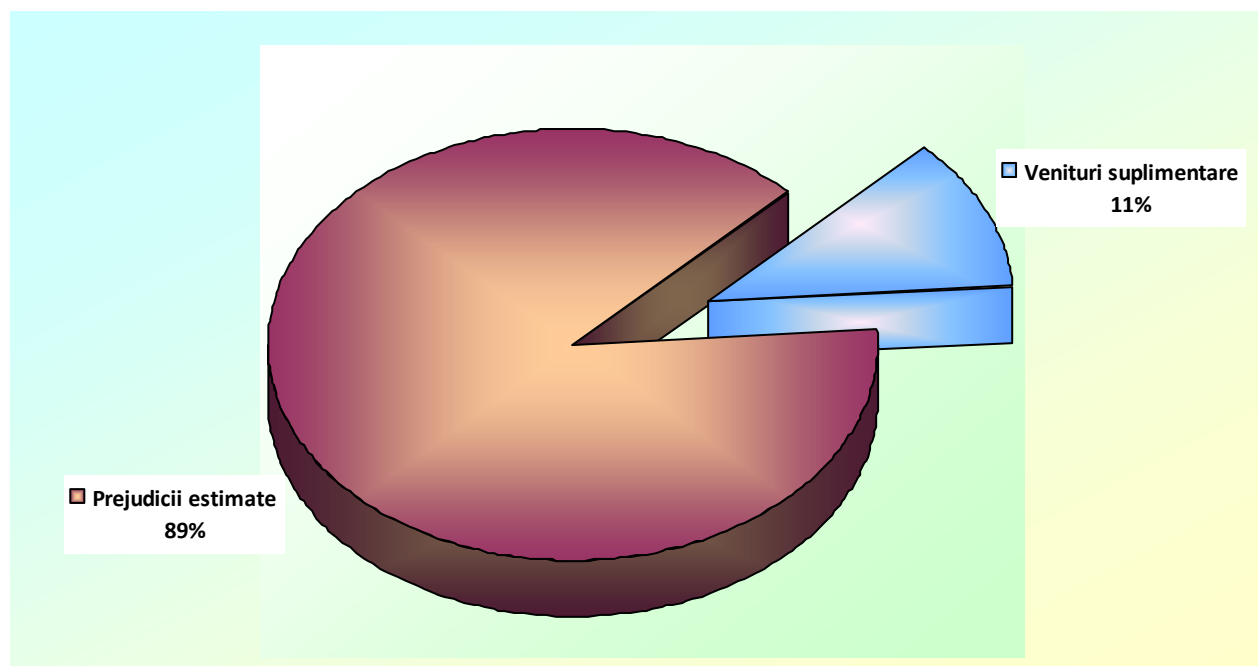
1. Structura și valoarea abaterilor constatate

Valoarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate, prin care s-au identificat **venituri suplimentare**, respectiv care au determinat producerea de **prejudicii** se prezintă sintetic mai jos:

Nr. crt.	Categorii	Estimări venituri/prejudicii	Accesorii	Total venituri/prejudicii	Sume încasate/recuperate	% de recuperare din estimări
1	Venituri suplimentare	764	68	832	69	9,0
2	Prejudicii estimate	6.403	10	6.413	121	1,9
	Total sume	7.167	78	7.245	190	2,7

- mii lei -

Tabelul nr. 8.- Situația privind structura și valoarea abaterilor constatate

Graficul nr. 3. – Structura abaterilor constatate

Abaterile de la legalitate și regularitate care au condus la atragerea de **venituri suplimentare** au însumat în total **832 mii lei**, din care venituri suplimentare estimate: 764 mii lei și accesorii: 68 mii lei, fiind încasată operativ suma de 69 mii lei.

Abaterile de la legalitate și regularitate care au condus la **prejudicierea bugetelor locale** au însumat **6.413 mii lei**, din care 6.403 lei prejudicii și 10 mii lei foloase necuvenite, fiind recuperată operativ suma de 121 mii lei.

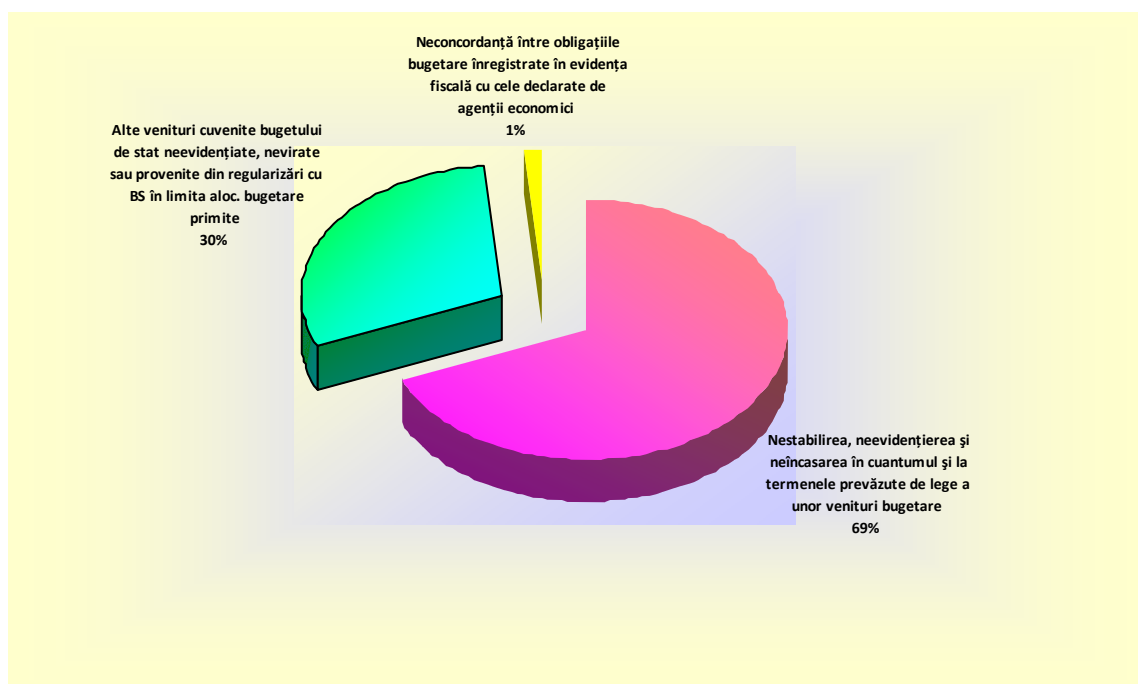
2. Abateri generatoare de venituri suplimentare

Principalele constatări care au condus la identificarea de **venituri suplimentare datorate bugetelor publice**, detaliate pe categorii de abateri, se prezintă sintetic astfel:

- mii lei -

Categorii de abateri	Suma
Nestabilirea, neevidențierea și neîncasarea în cuantumul și la termenele prevăzute de lege a unor venituri bugetare	570
Alte venituri cuvenite bugetului de stat neevidențiate, nevirate sau provenite din regularizări cu bugetul statului în limita alocațiilor bugetare primite	250
Neconcordanță între obligațiile bugetare înregistrate în evidența fiscală cu cele declarate de agenții economici	12

Tabelul nr. 9. – Categorii de abateri generatoare de venituri suplimentare

Graficul nr. 4. – Categorii de abateri generatoare de venituri suplimentare

Principalele cauze care au generat identificarea acestor venituri suplimentare au fost următoarele:

- necalcularea din oficiu, neevidențierea, neurmărirea și neîncasarea unor venituri din impozite și taxe locale;
- acordarea unor facilități fiscale - privind scutirea de la plata unor majorări de întârziere - în afara cadrului legal ;
- nedeclararea corectă - de către unii agenți economici - a bazei de impozitare pentru calculul impozitului pe clădiri;
- nestabilirea, neevidențierea, neurmărirea și neîncasarea taxei pe clădiri aferente unor imobile aflate în proprietatea privată a unităților administrativ teritoriale și concesionate unor persoane juridice;
- neurmărirea, neînregistrarea în evidența contabilă și neîncasarea redevențelor și chiriilor datorate conform contractelor de închiriere și de concesiune încheiate;
- utilizarea unor cote eronate pentru stabilirea impozitelor și taxelor locale;
- nerestituirea la bugetul de stat a sumelor rămase neutilizate, la sfârșitul anului 2008, din sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată și acordate din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului.

Entitățile publice la care s-au constatat aceste abateri, sunt următoarele:

- Primării municipale: Odorheiu-Secuiesc și Gheorgheni;
- Primării orașenești: Băile Tușnad și Vlăhița;
- Primării comunale: Brădești, Căpâlnița, Ciceu, Joseni, Lupeni, Praid, Racu, Tușnad, Vârșag și Zetea.

Cele mai semnificative abateri de la legalitate și regularitate care au determinat identificarea unor venituri suplimentare datorate bugetelor publice se înregistrează la:

✎ *Primăria municipiului Gheorgheni: 323 mii lei*, reprezentând acordarea, unui debitor persoană juridică, a unor facilități fiscale - în afara cadrului legal - privind scutirea de la plată a unor majorări de întârziere (300 mii lei); necalcularea din oficiu, neevidențierea, neurmărirea și neîncasarea unor venituri din impozite și taxe locale (23 mii lei);

✎ *Primăria comunei Tușnad: 250 mii lei*, reprezentând nerestituirea la bugetul de stat a sumelor rămase neutilizate, la sfârșitul anului 2008, din sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată și acordate din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului;

✎ *Primăria comunei Vârșag: 64 mii lei*, reprezentând venituri de natura impozitului pe clădiri, rezultate din nedeclararea corectă a bazei de impozitare (55 mii lei) și venituri cuvenite bugetului local din concesiuni și închirieri (9 mii lei).

✎ *Primăria comunei Praid: 46 mii lei*, venituri suplimentare rezultate din nedeclararea corectă a bazei de impozitare, pentru calculul impozitului pe clădiri, la un număr de 5 contribuabili persoane juridice.

3. Abateri generatoare de prejudicii

Abaterile de la legalitate și regularitate care au generat prejudicii patrimoniale - constatate în acțiunile de control/audit -, se prezintă sintetic în tabelul de mai jos:

- mii lei-

Categorii de abateri	Suma
Nerespectarea reglementărilor legale în efectuarea cheltuielilor	6.382
Încălcarea prevederilor legale referitoare la administrarea patrimoniului public și privat al unităților administrativ - teritoriale	29
Neîndeplinirea obligațiilor financiare către bugetele publice	2

Tabelul nr. 10. – Categorii de abateri generatoare de prejudicii

Abaterile de la legalitate și regularitate care au condus la producerea de prejudicii au avut drept cauze următoarele:

- acordarea unor drepturi de natură salarială și de protecție socială personalului din cadrul unor primării în baza contractului/acordului colectiv de muncă, cu încălcarea prevederilor legale care reglementează aceste drepturi pentru categorii de personal, respectiv: funcționari publici; personal contractual; funcții de demnitate publică;
- efectuarea de cheltuieli pentru care nu au fost alocate fonduri bugetare;
- plăți efectuate din fonduri bugetare, fără bază legală și fără documente justificative care să ateste o anumită obligație de plată din partea entității publice verificate;
- plăți efectuate cu schimbarea destinației legale a sumelor alocate;
- plăți peste normele, cotele sau baremurile aprobate, respectiv acceptarea la plată a unor situații de lucrări care au cuprins prețuri unitare peste cele ofertate și contractate;
- utilizarea de fonduri bugetare în afara domeniilor strict legate de activitatea entității publice verificate;
- efectuarea de plăți fără contraprestație, ca urmare a acceptării la plată a unor lucrări care nu au fost executate;
- plăți nelegale pentru lucrări supradimensionate prin nededucerea din situațiile de lucrări decontate, a contravalorii unor materiale asigurate de beneficiar.

Entitățile publice la care s-au constatat aceste abateri sunt următoarele:

- Consiliul Județean Harghita;
- Primării municipale: Miercurea-Ciuc, Odorheiu-Secuiesc și Gheorgheni;

- Primării comunale: Atid, Brădești, Căpâlnița, Ciceu, Corbu, Joseni, Lueta, Lupeni, Lunca de Sus, Racu, Tușnad, Vârșag și Ulieș;
- Centrul de Creație și Arte Lăzarea.

Cele mai semnificative abateri de la legalitate și regularitate care au determinat producerea de prejudicii se localizează la:

✎ *Primăria municipiului Odorheiu-Secuiesc*: cu suma de 2.637 mii lei - reprezentând: plăți, fără bază legală și fără documente justificative, a unor datorii acumulate către terți de către furnizorul de energie termică pentru populație, precum și a unor cheltuieli de protocol (1.638 mii lei); efectuarea de plăți pentru lucrări neexecutate sau decontate pentru suprafețe de străzi neexistente în patrimoniul entității (690 mii lei); acordarea unor drepturi de natura *indemnizației de hrană* conform contractului colectiv de muncă și care exced prevederilor legale (309 mii lei);

✎ *Consiliul Județean Harghita*: 756 mii lei, reprezentând: acceptarea la plată a unor situații de lucrări care au cuprins tarife mai mari decât cele ofertate și contractate (715 mii lei); utilizarea de fonduri bugetare în afara domeniilor strict legate de activitatea entității publice verificate (20 mii lei); plăți pe bază de documente care nu certifică exactitatea sumelor de plată și realitatea serviciilor prestate (12 mii lei); efectuarea de plăți pentru care nu au fost prevăzute alocări de fonduri bugetare (9 mii lei);

✎ *Primăria municipiului Miercurea-Ciuc*: 613 mii lei, reprezentând: acordarea unor drepturi de natură salarială și de protecție socială, personalului primăriei și demnitarilor, cu încălcarea prevederilor legale (578 mii lei); decontarea unor situații de lucrări la care s-au aplicat nelegal cote de cheltuieli indirecte și de profit (35 mii lei);

✎ *Primăria comunei Lunca de Sus*: 1.078 mii lei, reprezentând: plăți fără documente justificative (497 mii lei); plăți cu schimbarea destinației legale a fondurilor alocate (463 mii lei); cheltuieli pentru tichete de masă, pentru care nu au fost prevăzute alocări de fonduri (66 mii lei) și decontarea de materiale aferente unor lucrări la prețuri mai mari decât cele ofertate și contractate (52 mii lei). La această entitate publică, au fost constatate un număr de 3 fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale (schimbarea destinației legale a fondurilor alocate). Valoarea prejudiciilor estimate se cifrează la suma de 1.113 mii lei.

4. Abateri care nu au determinat producerea de prejudicii

Ca urmare a efectuării acțiunilor de audit/control la entitățile programate, în anul 2009, au fost consemnate și abateri cu caracter financiar-contabil ce nu au determinat producerea de prejudicii - cele mai semnificative fiind:

✎ efectuarea de înregistrări contabile eronate care au avut drept consecință denaturarea elementelor de activ și de pasiv din situațiile financiare anuale;

✎ nerespectarea prevederilor legale privind inventarierea anuală și reevaluarea patrimoniului;

- ✗ nerespectarea prevederilor legale privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare;
- ✗ neînregistrarea în contabilitate a unor operațiuni de intrare și ieșire de bunuri sau lucrări de investiții;
- ✗ înregistrarea în evidența contabilă de operații fără documente justificative legal întocmite;
- ✗ neconducerea evidenței analitice la unele conturi contabile.

V. Aspecte privind evaluarea activității de control financiar propriu și de audit intern

Potrivit prevederilor art. 42, alin. (1), lit. a) din Legea nr. 94/1992, republicată, și pct. 295 din Regulament - Camera de Conturi Harghita are și atribuții de evaluare a activității de control financiar propriu și de audit intern, la entitățile aflate în competența sa de verificare, prevăzute la art. 23 din aceeași lege.

V.1. Controlul financiar preventiv propriu

În urma acțiunilor de control/audit desfășurate în cursul anului 2009, s-au constatat următoarele:

- activitatea de control financiar preventiv propriu, sub forma controlului financiar preventiv, este organizată la toate entitățile verificate;
- exercitarea activității de control financiar preventiv propriu de către persoane fără experiență și fără pregătirea profesională adecvată (*Primăria comunei Lunca de Sus*);
- exercitarea controlului financiar preventiv propriu de către persoane care, prin sarcinile de serviciu încredințate, erau incompatibile cu exercitarea acestei forme de control (*Primăria comunei Lueta*);
- exercitarea formală a controlului financiar preventiv propriu, prin acordarea vizei pentru operațiuni efectuate cu încălcarea legii. Acest aspect se regăsește la toate entitățile supuse controlului/auditului, la care s-au constatat abateri de la legalitate și regularitate producătoare sau nu de prejudicii.

V.2. Auditul intern

- Neorganizarea și neexercitarea activității de audit public intern la un număr de 11 entități (*1 primărie municipală - Odorheiu-Secuiesc; 2 primării orășenești - Vlăhița și Băile Tușnad; 8 primării comunale*);
- Neocuparea tuturor posturilor prevăzute în statul de funcții pentru compartimentele de audit public intern (*Consiliul Județean Harghita*);
- În general, misiunile de audit intern au cuprins obiective nesemnificative pentru a acoperi multitudinea zonelor cu risc major din activitatea entităților publice și fără să cuprindă toate obiectivele obligatorii prevăzute de lege. În acest context, auditorii publici externi ai Camerei de Conturi Harghita nu s-au putut baza pe constatările auditului public extern (*Consiliul Județean Harghita, Primăria Municipiului Miercurea-Ciuc, Primăria Municipiului Gheorgheni*);

➤ Neimplementarea în totalitate a recomandărilor formulate în rapoartele de audit public intern (*Consiliul Județean Harghita*).

VI. Concluzii

Ca urmare a activităților de control/audit desfășurate în cursul anului 2009, au fost constatate **abateri de la reglementările legale care au avut ca efect: neurmărirea și neîncasarea unor venituri legal cuvenite bugetelor locale; producerea de prejudicii în gestionarea resurselor bugetare; nevirarea la bugetele publice în totalitate și la termenele legale a unor obligații fiscale, precum și reflectarea denaturată a unor elemente patrimoniale în situațiile financiare anuale auditate.**

Abaterile de la legalitate și regularitate constatate pun în evidență existența unor **disfuncționalități majore în organizarea și exercitarea controlului intern și auditului intern la nivelul entităților verificate.** În majoritatea cazurilor această activitate nu funcționează la un nivel care să asigure gestionarea în condiții de legalitate și eficiență a banului public și a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale.

Pentru realizarea unui control eficient și eficace al veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale, este necesară elaborarea unor **bugete de venituri și cheltuieli realist fundamentate**, întrucât o supradimensionare a surselor de venituri duce la o execuție bugetară defectuoasă. Angajarea de cheltuieli în baza unor resurse „potențiale”, dar incerte, duce în ultimă instanță la disfuncționalități în efectuarea plăților, determinate de lipsa surselor de finanțare.

În contextul considerentelor de mai sus, execuția bugetară la nivelul unităților administrativ-teritoriale trebuie să fie direcționată spre:

☒ îmbunătățirea activității de evaluare a veniturilor proprii și urmărirea încasării acestora pe parcursul execuției bugetare;

☒ întărirea activității de control al cheltuirii banului public și crearea condițiilor pentru creșterea eficienței utilizării fondurilor bugetare în finanțarea cheltuielilor publice.

Din această perspectivă, acțiunile de control/audit efectuate la nivelul unităților administrativ-teritoriale trebuie:

- să detecteze acele abateri care implică utilizarea fondurilor publice în afara cadrului de reglementare și să identifice slăbiciunile aferente controalelor administrative, care pot impieta asupra integrității organizației și a implementării eficace a deciziilor de politică bugetară;

- să identifice cazurile de risipă și ineficiență care, odată corectate, pot permite o utilizare mai economică și eficientă a resurselor bugetare;

- să evalueze realitatea și fidelitatea datelor cuprinse în rapoartele privind execuția bugetară.

De asemenea, se impune acordarea unei atenții aparte față de **reorganizarea și modernizarea sistemului informațional**, din domeniul finanțelor publice locale, la

nivelul unităților administrativ-teritoriale. Acest sistem informațional trebuie să asigure utilizarea unor instrumente moderne în domeniul fundamentării bugetelor locale; al planificării bugetare și al alocării resurselor disponibile. Sistemul informațional trebuie să cuprindă, printre altele: *evidența corectă și completă a contribuabililor din teritoriu; evidența obligațiilor fiscale pe categorii de impozite și taxe și pe plătitor; obținerea unor informații complete și certe despre situația economică a fiecărei localități, despre situația financiară consolidată a fiecărei autorități locale și despre calitatea serviciilor publice oferite.*

Miercurea Ciuc la 28 ianuarie 2010